

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XVI. De speculatione beatißimæ Trinitatis in ejus nomine, quod est,
Bonum: ex Bonaventura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

CAPUT XVI.

De speculatione beatissima Trinitatis in ejus nomine, quod est Bonum; ex Bonaventura.

DIIVUS Bonaventura cap. 6. Itinerarium in Deum, de hac contemplatione sic ait: Post consideracionem essentiarum, elevandus est oculus intelligentiae ad contemplationem beatissima Trinitatis, ut alter Cherub justa alterum statuat. Sicut autem ratione essentiarum ipsum esse est principium radicale, & nomen, per quod cetera innotescunt; sic contemplatione emanationum, ipsam bonum est principia suum fundatum. Vide agitur & attende, quoniam optimum quod simpliciter est, quo nihil melius cogitari potest: hoc tale sic est, quod non potest cogitari non esse; quia omnino melius est esse quam non esse: sic est, quod non potest recte cogitari, quin cogitetur trivium & unum. Nam bonum dicitur diffusum sui. Summum igitur bonum, summe diffusum est sic. Summa autem diffusio non potest esse, nisi sit actualis & intrinseca, substantialis & hypostatica, naturalis & voluntaria, liberius & necessaria, indeficiens & perfecta.

Nisi igitur in summo bono eternitatem est prodatio actualis, & consubstantialis, & hypostaticalis, aequa nobilis, sicut est producent per modum generationis & spirationis, ita quod sit eternalia principio eternitatem comprehendens, ita quod est dicitus & condilectus, genitus scilicet & spiratus, hoc est Pater, & Filius, & Spiritus sanctus; nequaquam est summum bonum, quia non summe se diffundere. Nam diffusio ex tempore in creatura, non est nisi centralis vel punctualis respectu immensitatis bonitatis eternae. Unde & non potest aliqua diffusio cogitari major illa, eadem videlicet in qua diffundens communicaat alteri ratione substantiam & naturam. Non igitur summum bonum est, si re vel intellectu illa a carere posset.

Si igitur potes oculo concueri purum atem bonitatem, que est actus puri principii charitatis diligentis amore gratus, & debito, & ex utroque permixto, qui est diffusio plenissima per modum naturae & voluntatis, que est diffusio per modum verbi, in quo omnia dicuntur, & per modum doni, in quo cetera dona donantur; potes videre per summam boni communicabilitatem, necesse esse trinitatem Patris & Filii & Spiritus sancti. In quibus necesse est proper summam bonitatem esse summam communicabilitatem, & ex summa communicabilitate summam consubstantialitatem, & ex summa consubstantialitate summam configurabilitatem, & ex huius summam coequalitatem, ac per hoc summam coeternitatem, atque ex omnibus predictis summam counitatem, qua unius est in altero necessario per summam circumfessionem, & unus operatur cum alio, per omnitudinem individuum substantie, & virtutis, & operationum ipsius beatissimae Trinitatis.

Sed cum hec contemplari, vide ne te existimes comprehendere incomprehensibilem: habes enim adhuc in his conditionibus considerare, quid vehementer in stuporem admirationis inducit oculum mentis nostrae. Nam ibi est summa communicabilitas cum Personarum proprietate, summa consubstantialitas cum hypostasi pluralitate, summa configurabilitas cum discrete personalitate, summa coequalitas cum ordinata, summa coeternitas cum emanatione, summa counitas cum emersione. Quis ad tantorum mirabilium admirationis effectum non consurgat in admirationem? Sed hec omnium certissime intelligimus esse in beatissima Trinitate mente nitare, si levamus oculos ad superexcellentissimam

bonitatem: si enim ibi est summa communicabilitas & contempera diffusio, vera est ibi origo, & vera diffusio. Et planis quia totum comunicatur, non pars idem ipsum ducatur quod habetur & totum. Igitur emanans & producens, & distinguuntur proprietas, & sunt essentialiter unum. Quia igitur distinguuntur proprietas, id est habent personarum proprietates, & hypothesis pluralitatem, & originis emanationem, & ordinem non posterioritatem, sed originem, & emissionem non localis mutationem, sed gratitatem & infinitatem, per rationem auctoritatis producent, quam habet mittens respectu miseri. Quia vero sunt unum substantialiter, ideo oportet quod sit unitas in essentia, & forma, & dignitate, & eternitate, & excellentia, & circumscriptibilitate. Dum ergo hec per se singulariter consideras, habes unde veritatem contemplari. Dum hec ad invicem confers, habes unde in admirationem altissimam suspenderi. Ei ideo ut mens tua per admirationem in admirabilem ascendat contemplationem, hec simul sunt consideranda. Hec D. Bonaventura.

CAPUT XVII.

Cum quanta humilitate, reverentia, si magis fide speculanda sit superalissima Trinitas; ex Dionysio Cartusiano.

QUANTO Trinitas est altior & prior, tanto cum major reverentia, humilitate, & cordu munditia, ad ejus contemplationem accedere oportet. Nam (ut scribit D. Augustinus) nulli periculis erratur, nec laboriosius aliquid queritur, nec fructuosis aliquid inventur, quam unitas Trinitatis.

Contemplator igitur evagaciones, inquietudines &phantasmata pro�ue a se abducens, mente recollecta, amoro & rumorata accedit cum omni humilitate, metu & reverentia ad contemplationem mysticarum superalissimarum Trinitatis, semper supponens pro certissimo fundamento fiduci veritatem, & abstineat a presumptuoso & immoderato scrutinio, nec transgrediat terminos a Patribus sanctis prefiscritos, sed sacra Scriptura, Catholicorum, Patrum solidissimorum documentis innitens, nihil de proprio sensu audeat adspicere, nisi illorum sententias certissime consonet. Et quid quid contemplatori devoto in Trinitatis contemplatione occurrit, suam capacitatem & intellectum transcendens, non vane tenter illud discutere; sed sive certissima illud credens, commendet reverentiam eius intelligentiam spiritui sancto & contentus de eo quod datur sibi intelligere & credere gratias DEO cordialiter agat. Et ex consideratione eorum, que omnem mentem creare capacitatem transcendunt, consurgat in piam admirationem, non in presumptuoso discussionem, pensando quid sicut DEVS aeternus est penitus incomprehensibilis, creare & mentis capacitatem transcendens, ita & ejus actio, preservare ad intra. Stultissimum igitur est, velle eam comprehendere, aut humano ingento metiri vel discutere.

In his ergo, que circa superexcellentissima Trinitatis contemplationem vix intellectualem transcendunt, non est nimis intellectus acuendus, sigmoidus, seu occupandus; sed simplici & stabili fide in his credendum & admirandum, ac cum laude superexaltandum est, quod Patrum documentis docetur & traditur.

Alia autem sunt, que in supersubstantiali Trinitatis contemplatione vim affectivam influant, devotionemque nutrunt, que supervoluptuosissima Trinitatu suppedita fide, facilius capiuntur, fructuosa.